

Amal Karam – is journaliste en dichteres.

Ik had nooit moeten vluchten

De medewerker van de vreemdelingenpolitie waar ik me wekelijks moest melden zei: ‘Je moet niet vergeten dat je hier te gast bent en je moet er dankbaar voor zijn.’ Dit was een reactie op een beleefde vraag van mij over een fout in mijn gegevens. Daarmee zou ik problemen in mijn procedure kunnen krijgen. Zoiets vergeet je nooit. Ik heb zo talloze voorbeelden. Je hoeft je maar in een kwetsbare positie te bevinden. Op zo’n moment bevries je helemaal door de dominantie die op je uitgeoefend wordt. Vernederd! Ik voelde mij ondermijnd in mijn mens zijn.

Had ik maar nooit hoeven vluchten, met alle gevolgen van dien. Maar wat doe je als je als vluchteling geboren bent uit Palestijnse ouders die door een bloedbad in hun dorp Tantoura bij Haifa in 1948 moesten vluchten? De zionisten stichtten toen met de Nakba (catastrofe) de staat Israël.

Geboren als vluchteling betekent dat je geen volledige burger met volledige civiele rechten bent. Je staat op met die blik van je moeder die boekdelen spreekt: verdriet, woede, vastberadenheid en diepe heimwee. En je gaat naar bed met de blik van je vader: trots, worsteling, opstand, hardheid, vastberadenheid om toch een beter leven voor zijn kinderen uit de rotsen te stampen. Dit alles nestelt zich in je DNA en je moet er iets mee.

Mijn ouders hebben mij zelfs Amal genoemd, wat hoop betekent. Wat een verantwoordelijkheid! In de puberteit besloot ik om alles te doen om voor mijn ouders, grootouders en mijn volk op te komen. Eerst met schrijven van gedichten en verhalen en daarna in de journalistiek. Tot aan activisme toe, waar ik zelfs mijn leven kon riskeren.

Ik vluchtte. En nee, ik heb niet voor Nederland gekozen! Het is er zo van gekomen. Na tien jaar bijzondere asielpprocedure, kreeg ik mijn allereerste nationaliteit en allereerste paspoort. Het is ook een ‘officiële’ erkenning van je mens zijn met rechten. Ik was de eerste keer dat ik met mijn paspoort op reis ging, naar Egypte, stomverbaasd dat de paspoortcontroleur zei: ‘goede reis mevrouw’. Normaal kon ik nooit op reis, en wanneer het wel eens kon, stond ik in de lange rij met ‘alle andere nationaliteiten’ te wachten tot ik uit de rij werd gehaald.

Normaal kon ik nooit op reis, en wanneer het wel eens kon, stond ik in de lange rij met ‘alle andere nationaliteiten’ te wachten tot ik uit de rij werd gehaald.

Ik had nooit moeten vluchten. Maar als ik nu in het nieuws zie dat ruim 109 journalisten, zoals ik toen, in Gaza zijn vermoord, terwijl de wereld toekijkt, moet ik toch nadenken. Mijn hoofd geeft: *error!* Wie brengt dan vrede in dat gebied en vrijheid en gerechtigheid voor het Palestijnse volk?

Ben ik nu een Nederlandse of een Palestijnse? Als Palestijnse vluchteling werd in Nederland ‘staatloos’ als mijn nationaliteit genoteerd. Om de Nederlandse nationaliteit aan te kunnen vragen, vroeg de ambtenaar mij om een formulier te tekenen waarmee ik afstand deed van mijn nationaliteit. Ik: ‘Prima, mijn oorspronkelijke nationaliteit is Palestijns. Zou u die dus nu achteraf willen erkennen?’ Ik heb toen toch maar mijn ‘staatloze’ nationaliteit afgestaan – en voor mijn eigen gevoel nooit mijn Palestijnse.

Een ding weet ik nog zeker: wij zijn pas vrij als iedereen vrij is. Daar zal deze oneerlijke wereld achter komen!

Dit jaar worden de columns geschreven door mensen wier verblijfsrecht of dat van hun familie ooit door het migratierecht is bepaald.